

Q&A

Q: Varför har ni sökt undersökningstillstånd för så stora områden – ska hela Österlen bli en gruva?

A: Verkligen inte. Vi har sökt tillstånd för att undersöka stora områden, för att i nästa steg avgränsa oss till mindre områden som är lämpliga ur ett geologiskt, miljömässigt och socialt perspektiv. Och i varje område vi undersöker provborrar vi bara på ett fåtal platser.

Q: Hur många gruvor planerar ni, om förutsättningarna efter provborrningarna är de rätta?

A: Vi förväntar oss att ett dagbrott är tillräckligt för att möta efterfrågan på vanadin i Europa. Den europeiska marknaden för vanadinbatterier är liten men växer i takt med att mer energiproduktion kommer från förnybara energikällor. Med tanke på det högkvalitativa vanadin som finns i Skåne borde ett litet stenbrott vara tillräckligt för att kunna möta tillväxten under en överskådlig framtid.

Q: Hur stor skulle en vanadingruva bli?

A: Vi vill bryta vanadinet i marknivå och inte under jord, ett så kallat dagbrott. Och storleken skulle bli ungefär som de stenbrott som redan finns i olika delar av Skåne, det vill säga ett brytningsområde som är mindre än 500x500 meter.

Sverige har bland de strängaste miljölagarna i världen. Det är självklart för oss att arbeta efter dem, eller överträffa dem. Vi varken kan eller vill starta brytning om vi inte kan leva upp till svenska miljökrav.

Q: Kan man inte återvinna det vanadin som används i stålindustrin istället för att bryta nytt?

A: Tyvärr inte. För det första måste vanadin som används i batterier vara helt rent. Det vanadin som kan återvinnas ur stålslag har inte den kemiska renheten. För det andra är utvinning av vanadin ur stålslag en svår och väldigt smutsig process. Under 2018 förbjöd Kina import av vanadin som är framtaget ur stålslag just för att utvinningsprocessen är alldeles för förorenande. För det tredje kommer det vanadin som finns i stålslag inte räcka när efterfrågan ökar på batterier.

Q: Varför vill ni utvinna vanadin på just Österlen – finns det inte lämpligare platser i Sverige?

A: Oavsett var i Sverige man vill starta brytningsverksamhet måste man uppfylla väldigt hårda krav på hänsyn till djur, växtliv och kulturlandskap. Det ska vi självklart göra. Vårt mål är att vår verksamhet ska ha minsta möjliga påverkan på människor och miljö – såväl när vi provborrar som längre fram i processen.

Geologin på Österlen gör att vanadin finns i relativt höga koncentrationer nära markytan. Vanadinet finns i lerkroppar, den så kallade Dictyonemaformationen, med låga halter av andra metaller. Det här betyder att vi kan ha en småskalig produktion. Vi vill att Europa ska få tillgång till hållbart utvunnet vanadin, och därför vill vi starta utvinning i ett land med starka miljö- och arbetsmiljölagar.

Q: Kan grundvattennivån påverkas av provborrningarna?

A: Nej. Borrhålen är så små att det inte kan rinna bort något grundvatten. Efter avslutad borrning, inom cirka en vecka, fylls hålen igen med cement för att förhindra någon typ av kontakt mellan borrhålet och vattenförande lager i marken. Länsstyrelsen och Sveriges Geologiska Undersökning, SGU, har båda gjort bedömningen att borrningen inte medför någon olägenhet för människors hälsa eller miljön.

[SGU - Killerod](#)

[Länsstyrelsen - Killerod](#)

Q: Alunskiffer innehåller radioaktiva ämnen och tungmetaller. Finns det risk för att provborrningarna förorenar marker och vattendrag?

A: Nej. Eftersom hålen fylls med cement kommer det inte förekomma någon kontakt mellan jorden och borrhålen. Det är sedan tidigare flera hundra borrhål i närheten av våra provborrningsplatser. De används i dag som geotermiska hål och vattenkällor både till enskilda gårdar och för hela samhällen.

Q: I Finland ledde brytning av skiffer till en stor miljöskandal, för att giftigt vatten läckte ut från gruvdammarna. Vad säger att det inte kommer hända här?

A: Eftersom det skånska vanadinet finns i lerkroppar är vår plan är att använda en annan och säkrare teknik för den så kallad lakningen. Tekniken, som kallas trycklakning, sker i slutna behållare. Det vatten som används i processen lämnar aldrig det slutna systemet. Restmaterialet är torrt och kan därmed inte läcka. I det aktuella fallet i Finland förvarades lakvattnet i öppna dammar.

Q: Var i Skåne finns de osynliga stenbrotten som ni talar om?

A: Det finns många stenbrott i Skåne i dag som är större än de vi planerar. Många skåningar vet inte ens om att de finns. Genom att använda sig av kullar, träd och andra naturliga hinder smälter brytområdena in i den omgivande miljön. Det här är en vanlig teknik som används över hela världen.

Q: Vad händer om ni går i konkurs? Kan ni garantera att ni inte lämnar kvar ekonomiska delar som skattebetalarna då får stå för?

A: Vi har inte ens påbörjat provborrningar, så exakt var vi vill utvinna eller hur brottet ska se ut är därför för tidigt att säga i dag. Men vi kommer inte tillåtas starta utvinning utan att det finns en plan på hur området ska återställas och hur detta ska finansieras. Den planen kommer även innefatta vad som sker vid en eventuell konkurs.

Q: Är inte vanadin bara ett tekniskt experiment inom batteriteknologi? Finns det inte bättre sätt att bygga batterier?

A: Batterier av vanadin används redan i Skåne. Det finns i dag i en vindpark strax utanför Simrishamn. Det görs stora investeringar i inte minst Kina, där man just nu bygger världens största vanadinbatteri, med en lagringskapacitet på 200MW. Den här teknologin blir alltmer avgörande för den energilagring som är en viktig del för att vi ska klara av omställningen till grön ekonomi. Både i Sverige och i världen finns redan stor insikt om möjligheterna med energilagring, och inte minst att vanadin kan återvinnas till 100 procent

